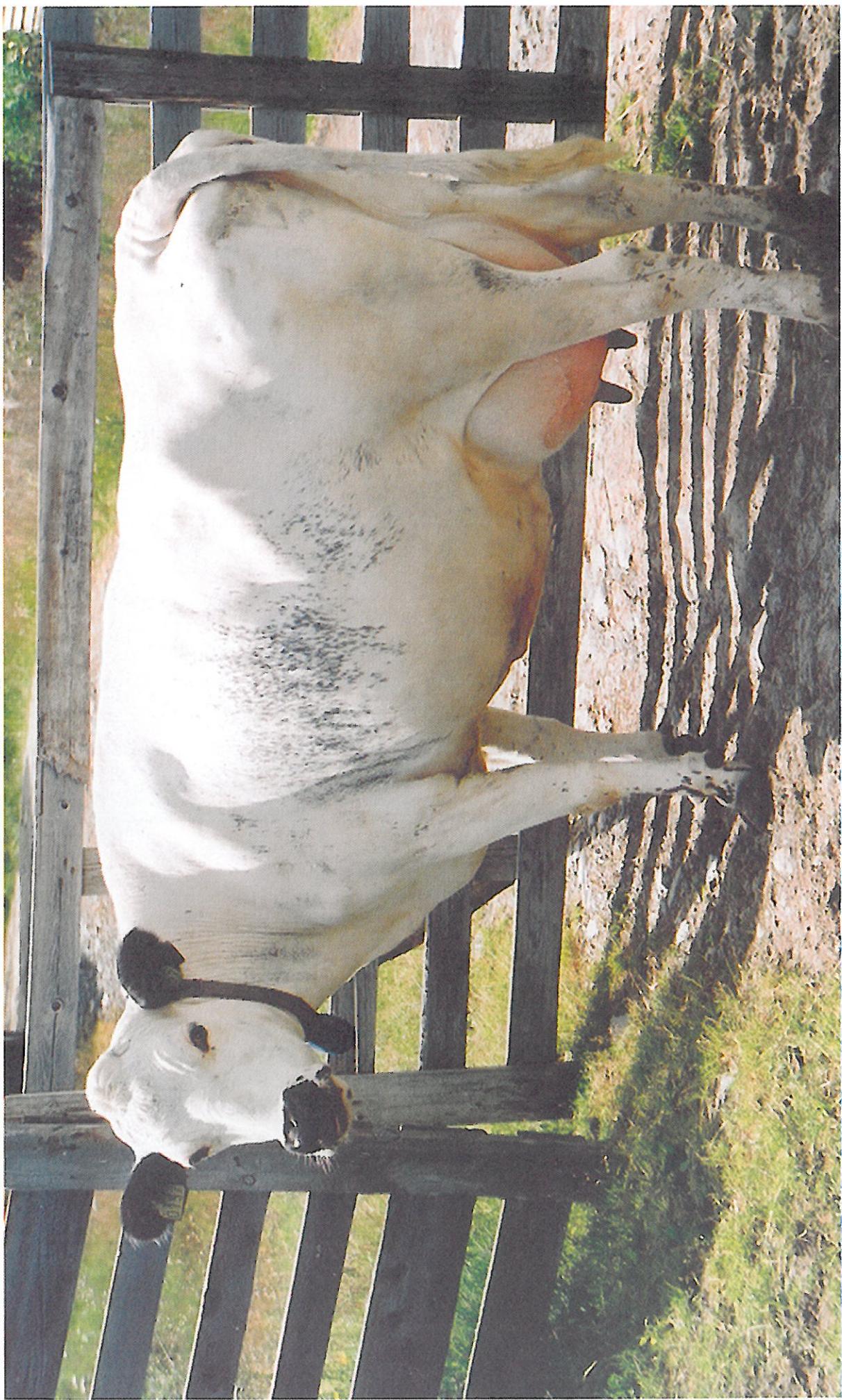

STN-BLADET

NR. 1. 2003 - ÅRGANG 14

Årsmøteinkalling • Årsmelding
Stamkua på Pinsti • Årsmøte i Norsk Bufe

STN-Bladet 1-03 side 2

157 Drole etter 9116 Moto. Eigar er Lars Erik Middal, Tuftsingdalen.

Foto: H. Blegen.

Avslaget for sidet trønderfe og nordlandsfe

Avslaget for STN

Formann

Jostein Brenden
2643 SKÅBU
Tlf: 61 29 55 56
e-post: jostein@stn-avl.no

Nestformann

Amund Wormstrand
2219 BRANDVAL
Tlf: 62 82 51 30

Styremedlemmar

Marit Hoff
7865 JØA
Tlf: 74 28 69 78

Kjersti Reksen Sole
2685 Garmo
Tlf: 61 21 25 50

Ingebrig B Moen
6655 Vindøla
Tlf: 71 66 22 52

1. varamedlem

Kirsten S. Gjessing
2443 DREVSJØ
Tlf: 62 45 95 71

Sekretær/ Kasserer

Atle Meås
Siggerudhagan 133
2080 Eidsvoll
Tlf: 63 95 69 00

Livdyrkontakt

Helen Davey
2436 VÅLER S
Tlf/ Faks: 62 43 79 31
E-post: livdyr@stn-avl.no

Avslaget for STN

**Adresse: Siggerudhagan 133
2080 EIDSVOLL**

Tlf/fax: 63 95 69 00 Mobil: 909 81 655

e-post: post@stn-avl.no

Internet: www.stn-avl.no

*Framsida: Gerd Inger Flå, Oppdal, med sin gardsokse 40550
Marius*

Foto: H Blegen

*Kvige hos Ola Nyvoll, Tuftsingdalen
Far til kviga er 9156 Silvio, og morfar er 9138 Ludvig.
Foto: H Blegen*

Vel møtt Til Årsmøte og STN-treff

Årets begivenhet for alle STN-interesserte vil bli arrangert på Ølken Hotell 15. – 16. mars. Vi håpar at mange av dykk har lyst og høve til å dele denne helga med andre STN brukarar. Tema for årsmøtet i år er: Framtida for STN-bonden og STN-kua. Vi blir dessverre færre, og det i aukande tempo. Kva gjer vi med det? Det vil bli lagt opp til idèdugnad og ordskifte. La oss saman få fram alt det positive som ligg i det vi driv med!

Ølken Hotell ligg i Slidre i vakre Valdres, langs E16, 24 km nord for Fagernes. Avslaget hadde årsmøtet her i 1995.

Program

Laurdag 15. mars

12.00	Lunsj
13.00	Årsmøte
Årsmelding, regnskap
Innkomne saker og valg
19.00	Festmiddag
20.30	Årsmøtefest

Søndag 16. mars

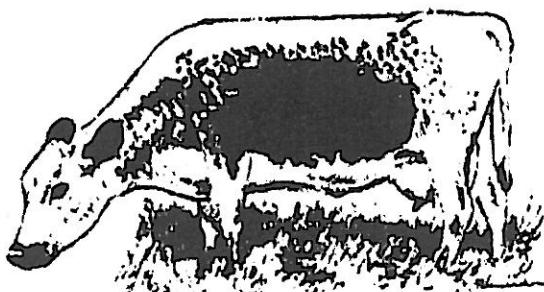
07.30	Frukost
09.30	Gardsbesøk
Vi besøker fleire STN-buskapar i Valdres. Absolutt verdt å få med seg!	

Prisar Ølken Hotell:

Pr person i dobbeltrom (tillegg for enkeltrom kr 200,-)

Lunsj, middag, overnatting og frokost:	795,-
Middag, overnatting og frokost	685,-
Overnatting og frokost	505,-
Middag	225,-

Påmelding innan 1. mars til Ølken Hotell Tlf: 61 34 30 03

Årsmelding 2002

Medlemmar av styre og nemnder i 2002

STYRET

Jostein Brenden, Skåbu
Amund Wormstrand, Brandval
Marit Hoff, Jøa
Kjersi Reksen Sole, Garmo
Ingebrigts Moen, Vindøla

Formann
Nestformann
Styremedl
Styremedl
Styremedl

REVISORAR

Aslak Snarteland, Fyresdal
Einar Almaas, Høylandet

VARAREPRESENTANTAR

1. Kirsten Sundberg Gjessing, Drevsjø
2. Ingvald Olsen, Oslo
3. Torhild Hårstadstrand, Leksvik

SEKRETÆR/ KASSERAR

Atle Meås, Fåvang

VALGNEMND

Gerd Inger Flå, Oppdal
Jan Morten Høglo, Namdalseid
Jostein Stige, Fauske

LIVDÝRKONTAKT

Helen Davey, Våler i Solør

Verksemda i året

Styret har i året hatt 3 styremøte og 1 telefonmøte. Det er behandla i alt 23 protokollførte saker.

Styret vurderte og fastsette kva for seminoksar som skal brukast i sesongen 2002/ 2003. Det er i året kjøpt inn 2 oksekalvar som er satt inn på GENO sin testingsstasjon i Øyer.

Årsmøte og medlemstreff vart arrangert på Fauske Hotell med 21 deltagarar 16. – 17.mars.

Årsmøtet vedtok at Stryreformann i Avslaget skal ha eit årleg vederlag i tillegg til dekking av faktiske utgifter. Vederlaget vart bestemt til kr 5000,- årleg.

Stipendiat Nina Hovden Sæther foredrog på årsmøtet om dei resultata ho så langt har fått i sitt forskningsopplegg på STN.

Avslaget si oksebok vart ferdig til Årsmøtet 2002. Boka inneholder opplysningar om alle STN-seminoksar frå og med nr 9004, samt alle stambokførte gardsoksar. Boka er lagt opp slik at ho enkelt skal kunne oppdaterast med nye oksar .

Antal 1.gongsinseminasjonar med STN-sæd sesongen 2001/2002 var 2367 Det er ein nedgang på 452 1.gongsinsemineringar, eller 16 %. Det var 851 produsentar som brukte STN-sæd i sin besetning. 128 færre produsentar enn året før, eller ein nedgang på 13,1%.

STN-Bladet

Ved årsskiftet hadde avlslaget et sædlager på 69744 dosar av 81 oksar.

Jostein Brenden var avlslaget sin representant i Norsk Bufe.

Kjersti Reksen Sole og Amund Wormstrand representerte avlslaget på "Smakeriet" på Røros 21.oktober.

Atle Meås representerte avlslaget på Svensk Fjällrasavels stämma i Furudal 8. – 10. august.

Avlslaget har skrevet to brev til landbruksministeren, angående framtida for de gamle norske storferasene. Pr. årets

slutt har vi fått svar på bare det første av disse.

STN-Bladet kom ut med 2 utgaver i året. (Nr 3-2002 kom ikke ut før i januar 2003.) Ingen fellesutgåver med "Fjällkon" i 2002.

I samarbeid med Matmark og Institutt for husdyrfag/ Matforsk ved NLH vart det i 2002 sett i gang eit prosjekt for å kartlegge ein del av eigenskapane til kjøtt av STN-dyr. Dette prosjektet fortsett i 2003.

Eidsvoll 20.01.03

Atle Meås

Styret i Avlslaget for STN 2002/ 2003

Foran fra venstre: Torill Hårstadstrand, Kirsten Sundberg Gjessing, Kjersti Reksen Sole og Helen Davey.

Bak fra venstre: Ingebrig Moen, Jostein Brenden, Amund Wormstrand, Marit Hoff og Ingvald Olsen.

Foto: Atle Meås

Saker til årsmøtet

Det har til årsmøtet 2003 kome inn 5 saker/ forslag. Alle frå Christian Saxlund. Desse vil bli tatt opp til diskussjon på årsmøtet 15. mars.

1. Ingen dyr formidles via STN-Bladet uten at raserenhet i % er angitt, og ingen dyr formidles uten at raserenheten er minst 87,5 %

2. STN_Bladet skal oppgi antall eks. pr nummer og antall medlemmer

3. STN-Bladet skal være et forum for alle interesserte. Innlegg skal ikke sensureres, men være ønskelige som et middel til å videreutvikle kommunikasjon mellom valgte og ansatte på den ene siden og medlemmene på den andre.

4. De som er på valg, eller har sagt seg villige til å stille til verv i laget, skal avgjøre en erklæring om hvorfor de ønsker å bli valgt og om mål/ visjon for oppgaven. Dette er særdeles viktig for dem som ikke har kjennskap til den enkelte kandidat, så denne vet hva valget kan ha for konsekvens. Erklæringen trykkes i bladet, på forhånd om mulig, eller i ettertid om vedkommende ikke er kjent ved bladets deadline/ trykking. Opplyses på årsmøtet før valget.

5. For å spre innkjøp av okser til semin, søkes aktivt å finne bra oksemødre. For å spare utgifter tilsendes mulige eiere engangskamera og instruks om hva som skal fotograferes. Det returneres og fremkalles av laget, som så vurderer resultatet. Dette er en grei og meget rimelig måte å få sett mulige oksemødre. Dette kan hjelpe med å få oksekalver fra andre enn de faste leverandører.

Christian Saxlund

**252 Perlegod
Hos: Løvaas/ Brenden i Skåbu.**

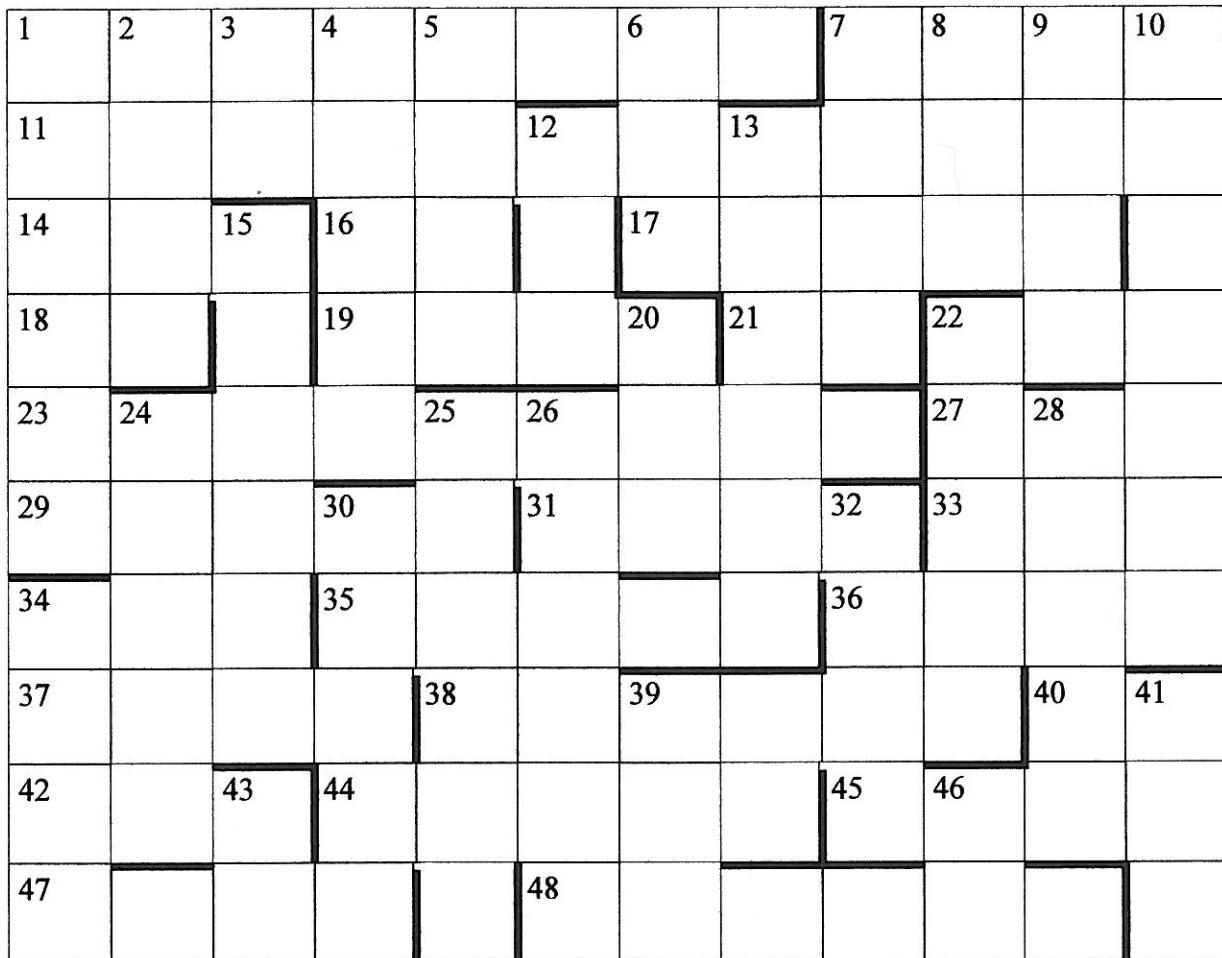
**Far: 9022 Wickstrøm
Morfar: 9098 Luring**

Foto: Atle Meås

STN-Bladet

STN-KRYSSORD nr 4

Laget av Leif Gjessing

Vannrett:

1. STN-okse
7. By
11. Fordelingsmøtet
14. Kone
16. Bilmerke
17. Blodåre
18. I dag
19. Sykdom
21. Ny kommune i Vestfold
22. Rage
23. STN-okse
27. Oljeselskap
29. Sted i Norge
31. STN-okse
33. Pave
34. Bilorganisasjon
35. Himmelisk
36. Ibsenfigur
37. Svi
38. I Telemark
40. Lege
42. Tall
44. Ristet brød
45. Henne vil vi ikke ha på kua
47. Ruste
48. Avslag

Loddrett:

1. STN-okse
2. Tørr
3. Politisk parti
4. STN-okse
5. STN-okse
6. Varehus
7. Gammelt STN-distrikt
8. ...e, tidlig morgen
9. Bilmerke
10. Kumat
12. Forkortelse for det å lære bort
13. STN-okse
15. Tull
20. Kurase
22. Stoff som kua trenger
24. Ukjente
25. STN-okse
26. STN-okse
28. Engelsk fotballklubb
30. Glatt
32. Smykkemateriale
34. ...r, melk
39. Stat
41. Fisk
43. Herr
46. Bort

Løsning på STN-kryssord nr 4 sendes til:

Avslaget for STN,
Siggerudhagan 133
2080 Eidsvoll

Innen 1. mai

ROSENGÅS 1221 - Stamkua på Pinsti

Magnus Engzelius med Rosengås 1221

Fot. 1933 W.W.Christie

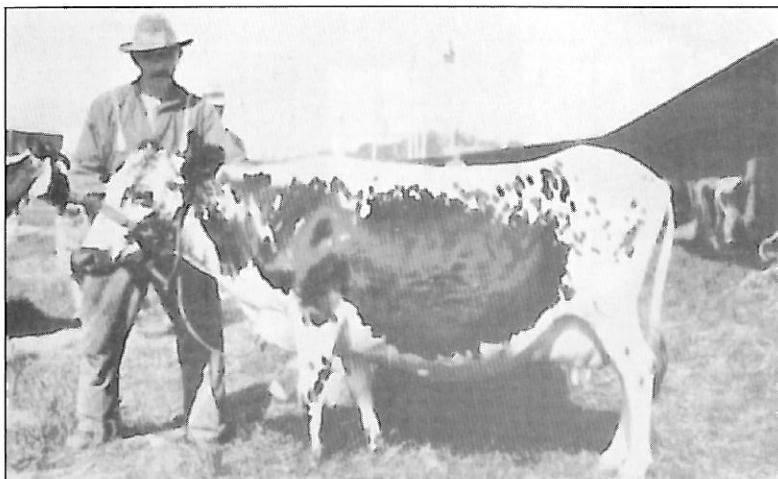
I STN-Bladet nr 3-1999 hadde vi ein artikkel om Magnus Engzelius på Røros. Der lova vi å kome attende til den spesielle kua Rosengås 1221. Ei ku som har hatt svært stor innverknad på både STN- og Fjällrasen. Avlsmateriale har bestandig vore utveksla over grensa, mellom STN og Fjällrasen, men inga ku har hatt så stor innverknad på dette avlssamarbeidet som Rosengås. Hennar ættingar har kryssa grensa mange gongar!

Historia om Rosengås startar med ei ku som heitte Rosenkoll 834. Rosenkoll vart fødd 10. september 1910 hos Kristoffer Sakstrøen i Brekken. Om avstamminga til kua veit vi ikkje anna enn at mora var ei 2.premieku ved namn Dalros. I buskapen til Sakstrøen sto Rosengås til i april 1917.

Da vart ho sold til Johan Ødegaard på Røros. Der sto ho dei neste 5 åra. Så, i oktober 1922, 12 år gammal vart ho sold til Petter J Hånaas. Hånaas måtte ha sett noko spesielt i Rosenkoll, sia han kjøpte ei 12 års ku. Det var ei godt vaksen ku sjølv i 1922. Og det skulle vise seg at Hånes hadde gjort eit godt kjøp! Rosenkoll mjølka i 8 år hos Hånes, og sin høge alder til tross, med ein avdrått som var heilt unik for tida! Rosenkoll fekk både 1. premie og 1. avdråttspremie.

Som den fantastisk gode kua Rosenkoll var, er det litt rart at vi ikkje finn meir enn eitt stambokført avkom etter henne. Men den eine dottera skulle få dess større innverknad på rasen.

834 Rosenkoll

5. juli 1924 fekk Rosenkoll ei dotter etter 2. premieoksen 562 Marius Pinsti. Magnus Engzelius fekk kjøpe denne Rosenkoll-dottera av Hånes som kvige i

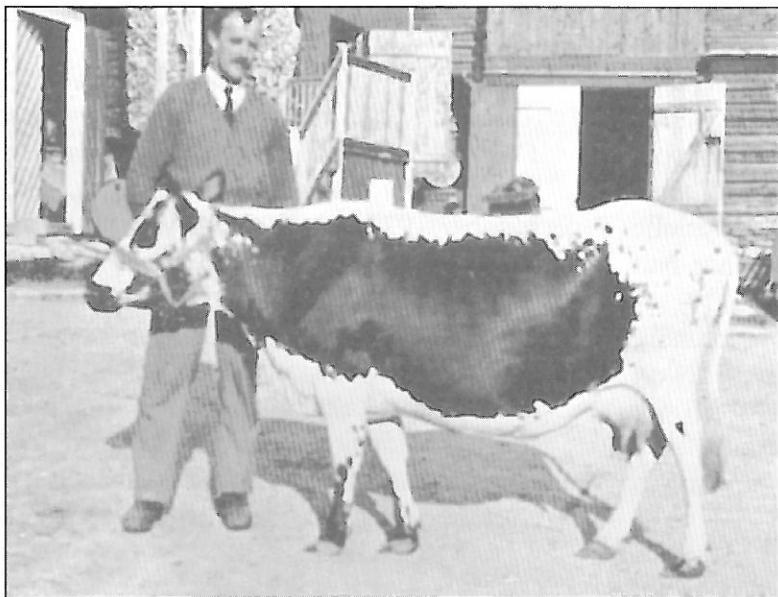
november 1925. Ho fekk namnet Rosengås, og sia stamboknummer 1221. Rosengås vart også ei særskilt god mjølkeku, sjølv om ho ikkje nådde fullt opp til mor si.

Avdrått:

1922: 4104 – 5,02 – 206
1923: 5092 – 4,67 – 238
1924: 5042 – 4,66 – 235
1925: 5104 – 4,70 – 240
1926: 5169 – 4,56 – 236
1927: 4747 – 4,50 – 214
1928: 4042 – 4,41 – 178
1929: 4142 – 4,48 – 186

Rosenkoll 834 vart slakta hausten 1930, 20 år gammal.

1221 Rosengås

Avdrått:

1927: 2795 – 4,32 – 121
1928: 2767 – 4,29 – 119
1929: 3179 – 4,54 – 144
1930: 4001 – 4,24 – 170
1931: 4289 – 4,29 – 184
1932: 4152 – 4,27 – 177
1933: 3492 – 4,31 – 151
1934: 3687 – 4,23 – 156
1935: 3351 – 4,08 – 137
1936: 3619 – 3,96 – 143
1937: 3672 – 3,96 – 145
1938: 4675 – 4,05 – 189
1939: 3374 – 3,92 – 132

Rosengås vart slakta på grunn av alder, 20. oktober 1939

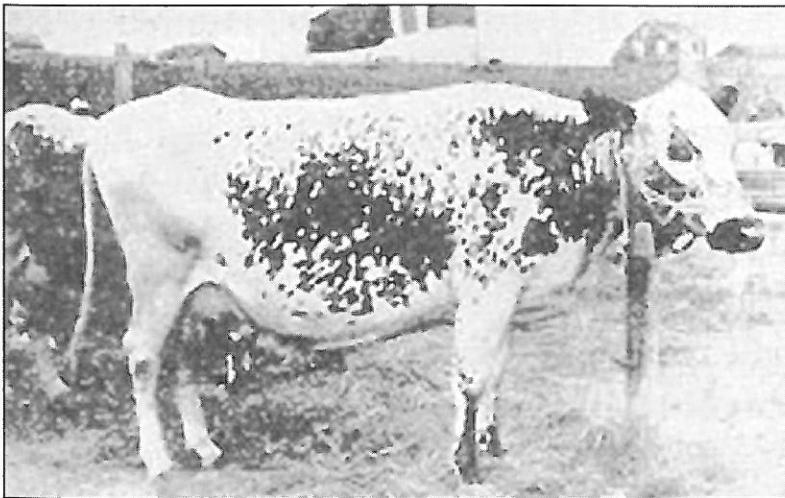
Det var på grunn av sine 13 avkom Rosengås skulle komme til å bli mest kjent. Ho fekk 9 stambokførte søner. Av desse er det 4 som har hatt innverknad på STN og Fjällrasen. Det er heilbrødrene

1484 Asathor og 1600 Krøsus. Begge etter 1375 Absalon. 2 andre søner etter Rosengås vart eksporterte til Sverige, Tyrus SKB 220 og Rosenqvist SKB 320. Liste over Rosengås sine avkom:

STN-Bladet

Kalving	Avkom	Far	Kommentar
28.07. 1926	Kukalv		Seld til: P.P Hinsværk, Singsås
31.08. 1927	3199 Kruse	706 Krusebjørn	Seld til: Bygdlandet Feavlslag, Sortland
10.09. 1928	1816 Fermelin	1325 Rosenkrans	*
18.09. 1929	1919 Rosenlin	1361 Stasmann	
15.09. 1930	1447 Loke	1375 Absalon	Seld til: Indre Nærøy Feavlslag, Nærøy
14.09. 1931	1484 Asathor	1375 Absalon	Seld til: Korssjøen Feavlslag, Røros Vart far til oksen Soon R 4517 som vart opphav til okseslekt som mellom andre 9005 Mono og 9030 Bill (708 Bill SKB 76708) tilh.. Asathor finst og på morsida til 9008 Koro.
27.08. 1932	1517 Magnus	1375 Absalon	Seld til: Birger Brandtzæg, Nærøy
03.09. 1933	Kukalv		Seld til: Ole P Krogh, Røros
02.09. 1934	1600 Krøsus	1375 Absalon	Seld til: Hådalen Feavlslag, Røros Krøsus er mmf til 8985 Jo Langen, og finst elles på morsida til mange av dagens seminoksar.
09.09. 1935	1647 Rosenius	1375 Absalon	Seld til: Skrondal feavlslag, Øksendal Seinare til: Dalselven feavlslag, Røros
27.09. 1936	3644 Brinkmann	1375 Absalon	Seld til: Nord-Bø Feavlslag, Sortland
27.09. 1937	Tyrus SKB 220	1631 Ruggen	Seld til: Ås Lantbruksskole, Östersund, Sverige
12.04.1939	Rosenqvist SKB 320	1631 Ruggen	Seld til: A Anderssons Avelssentrum, Skåstra, Sverige

1816 Fermelin

Avdrått:

- 1931: 3157 – 4,53 – 143
- 1932: 3028 – 4,61 – 140
- 1933: 3458 – 4,65 – 161
- 1934: 3804 – 4,68 – 178
- 1935: 3361 – 4,79 – 161
- 1936: 3650 – 4,33 – 158
- 1937: 3787 – 4,41 – 167
- 1938: 3817 – 4,40 – 168
- 1939: 4282 – 4,27 – 183
- 1940: 3813 – 4,23 – 161
- 1941: 3388 – 3,97 – 135
- 1942: 2695 – 4,14 – 112

STN-Bladet

1816 Fermelin vart den mest betydningsfulle av Rosengås sine døtre.

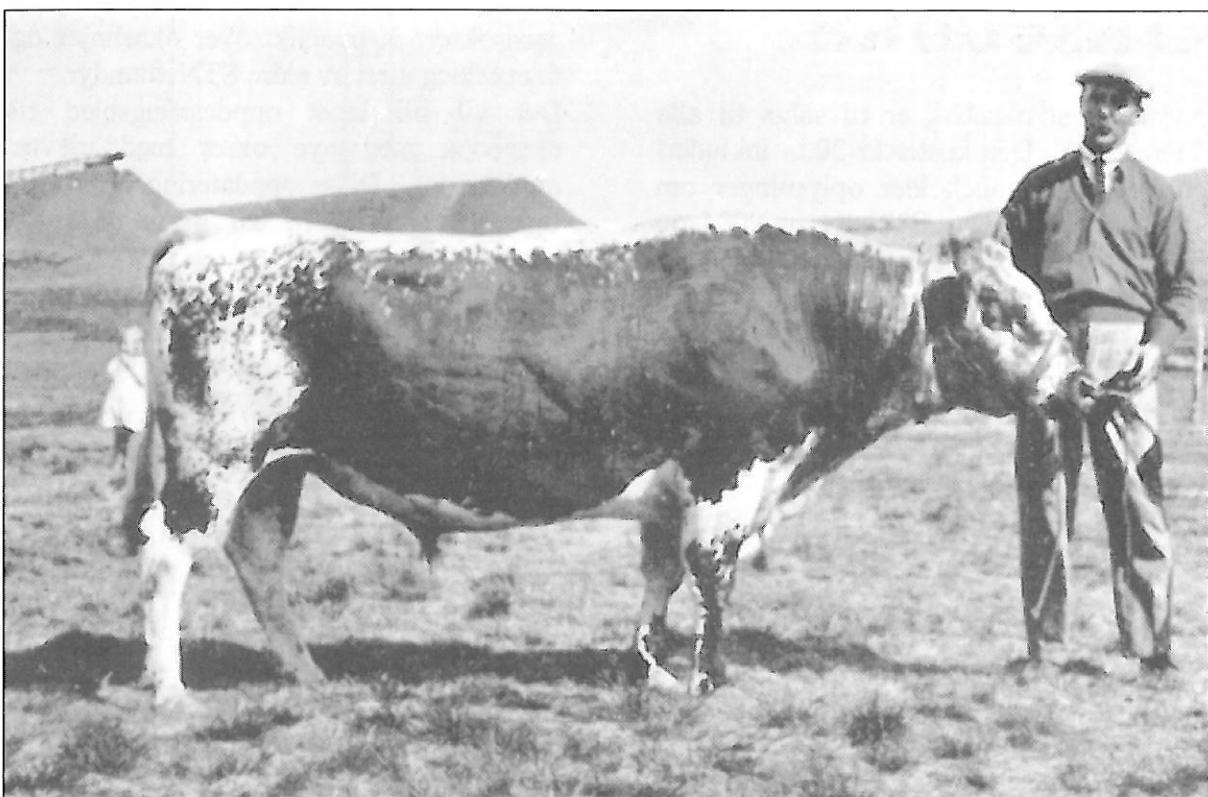
Her er ei liste over alle Fermelin sine avkom:

Kalving	Avkom	Far	Kommentar
13.10. 1930	1931 Dronning	1375 Absalon	Seld til: Iver G Salvesen, Røros
14.11. 1931	3372 Afrafaste	1375 Absalon	Seld til: Sortland Feavlslag, Sortland
30.10. 1932	1528 Adam	1375 Absalon	Seld til: Midtbygda Feavlslag, Soknedal. 1528 Adam finst på morsida til 9010 Øst-Tor
16.10.1933	"Blomsterøy"	1375 Absalon	Seld i 1939 til Jämtlands läns hushållningsförening, Medstugan, Sverige
07.10. 1934	4974 Follfru	1375 Absalon	Follfru er mor til oksen Zeus SKB 168 som vart seld til Nordviks Lantbrukskola i Ångermanland i Sverige.
06.11. 1935	Clarius R 4486	1375 Absalon	Seld til Björkfors Avelscentrum, Sverige
11.10.1936	Høsthon SKB 38	1375 Absalon	Seld til: Karl Karlssons Avelscentrum, Odensala. Høsthon vart ein av dei største matadorane i Fjällrasen gjennom tidene, med 77 stambokførte søner. Han er opphav til okseslekta bak m.a 9155 Snøgg.
01.11. 1937	Ambrosius SKB 319	1631 Ruggen	Seld til: Backa Avelscentrum, Edsbyn, Sverige
01.10. 1938	Fredlin	1631 Ruggen	
15.09. 1939	Freidaros	1631 Ruggen	
22.09. 1940	Freidar SKB 724	1631 Ruggen	Seld til: Ottsjöns Tjurförening, Ottsjön, Sverige

I alt vart det altså seld 2 søner, 1 soneson, 4 dottersøner og 1 dotterdotters son etter 1221 Rosengås til Sverige. Tilsaman fekk desse 8 oksane 266 stambokførte søner og 198 stambokførte døtre i Sverige! Høsthon SKB 38 hadde aleine heile 77 stambokførte søner. Ingen andre enkeltkyr, verken norske eller svenske har hatt så stor innverknad på Fjällrasen som Rosengås.

Soon R 4517 som har Rosengås som farmor, og Høsthon SKB 38 som har Rosengås som mormor, har okseslektar etter seg som framleis er viktige i STN/Fjällrasavlen.

Historia om Soon, oksen som vart fødd hos Marie Korssjøen på Røros og som vart opphav til ein av dei største okseslektene i Fjällrasen, skal vi ta i STN-Bladet ein annan gong!

1375 Absalon. fødd 26.05. 1928 hos Kasper A Langen i Brekken. Oksen som saman med Rosengås og Fermelin fekk mange øttlingar på både sider av kjølen. Det var gjennom ein son og ein soneson som kom over til Sverige at vi i dag har okseslektar som stammar frå Absalon.

Foto 1933 W.W Christie

*Magnus Engzelius og
oksen Hösthon.
Hösthon SKB 38*

*Fødd: 11.10. 1936
Far: 1375 Absalon
Mor: 1816 Fermelin*

Okseboka

Avslaget si oksebok er til salgs til alle interesserte. Den koster kr 300,- inkludert porto. Boka inneholder opplysninger om alle seminoksene av STN fra nr 9004 og fram til siste års okser. Boka er laget i ringpermsystem, og hver okse har ett blad av boka. På motstående side her i bladet har vi et eksempel på hvordan oksene er presenterte i okseboka. Den er delt inn i flere avdelinger; 1. Seminokser til vanlig bruk, 2. seminokser på langtidslagring, 3.

seminokser uten sædlager, 4. stambokførte gardsokser, 5. oversikt over okselinjer og 6. et bildegalleri av eldre STN-stamdyr.

Det vil bli laget oppdateringsblad til okseboka med nye okser med ujevne mellomrom. Disse oppdateringene vil bli utsendt til alle som har kjøpt boka, til selvkostpris.

Okseboka bestilles ved å sette kr 300,- inn på Avslagets konto: 4280.05.35055

Husk å skrive tydelig navn og adresse på giroen!

En oppdatering:

9032 Moen (under). Sædlagret av denne oksen har nå kommet ned på det nivået som gjør at den automatisk går over på langtidslagring. Oksen sin side i okseboka

skal derfor flyttes fra del 1 i boka til del 2. okser på langtidslager. **9032 Moen** er altså ikke lenger tilgjengelig for vanlig bruk.

9153 Lill - Gubben

Morlina til 9153 Lill - Gubben

1 års vekt: 262 kg
Farge: Svartisdet

163 Sippa f.10.08.88 e. 743 Bisko 76743

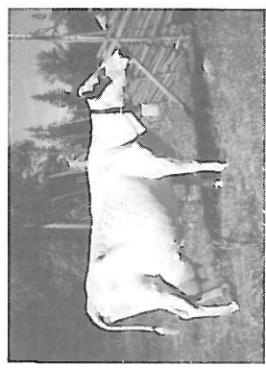
94 Sippa 8647 f.28.02.85 e. 717 Kare 76717

54 Sippa f.19.02.82 e. 723 Figer 76723

77 Sippa f.09.02.79 e. 9030 Bill

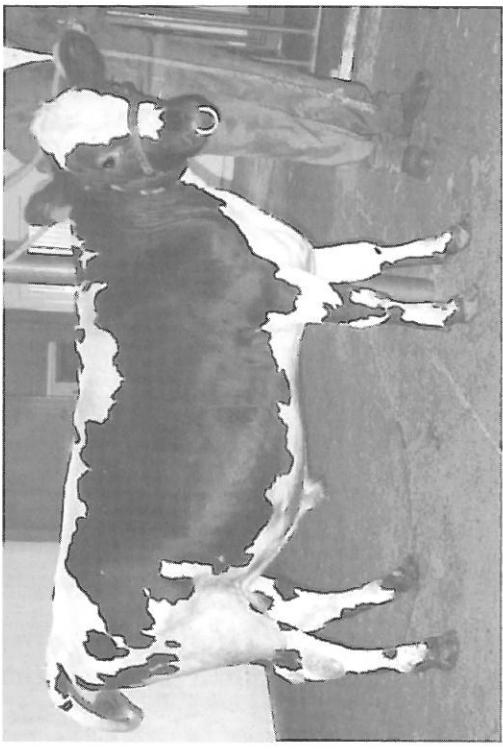
Netta f. ca 1970 e. Gardokse
e. 137 Tell 4206

Trumgås f. ca 1967
Hos: Otilia Stensson, Vendalen

9153 LILL – GUBBEN

Fødd: 21.08. 1996
Hos: Karl Gustav Hedling, Orsa, Sverige

29 Ise SKB 6617	6 Tive SKB 6380	8036 Varg
F: 24.12. 1969 Hos: Elov Elfsgård, Jämtlands Enga	F: 28.02.1963 Hos: Helge Henriksson, Lit	F: 29.09. 1950 15 Tina SKB 6583 F: 12.11. 1955 8,7 år: 1511 - 5,0 - 212
		176 Lange SKB 5350 F: 02.01. 1957
	41 Isabella SKB 8333	30 Isidora SKB 7873 F: 09.12. 1959 4 år: 4795 - 4,8 - 232
163 Sippa	743 Bisko SKB 76743	6 Hoss SKB 6636 F: 18.03. 1971
F: 10.08. 1988 9 år: 5936 - 3,9 - 3,6	F: 06.03. 1978 Hos: Hjalmar Viklund, Flarken	86 Biska SKB 8383 F: 12.01. 1969 9 år: 6061 - 4,4 - 265
		717 Kare SKB 76717 F: 19.11. 1973
94 Sippa SKB 8647	F: 28.02. 1985 12,3 år: 5664 - 4,3 - 3,6	54 Sippa F: 19.02. 1982 5 år: 6309 - 4,3 - 3,6
		94 Sippa SKB 8647

Årsmøte i Norsk Bufe

Norsk Bufe er fellesorganisasjonen for alle avls- og interesselaga for dei gamle norske storferasane. Organisasjonen har ein representant i Genressursutvalet, og er meint å verke under prinsippet om at saman er vi sterkare enn kvar for oss.

Årsmøtet i Norsk Bufe 2003 vart halde på Fossberg Hotell i Lom i Gudbrandsdalen 1. februar. Utsendingar frå dei einskilde laga var:

Nils S Drabløs, Laget for Vestlandsk Fjordfe
Gunnar Haugo, Landslaget for Telemarkfe
Jostein Brenden, Avlslaget for Sidet Trønderfe og Nordlandsfe
Steinar Holshagen Bjørnstad,
Laget for Vestlandsk Raudkolle
Rune Brumoen, Laget for Østlandsk Raukolle
Anne Korsvold Saglien, Dølafelaget
Georg Sole, Jarlsbergfelaget

Odd Roar Stenby, Genressursutvalget

Deltakarane på Norsk Bufe sitt årsmøte. Frå venstre: Steinar Holshagen Bjørnstad, Jostein Brenden, Georg Sole, Anne Saglien, Nils S Drabløs, Rune Brumoen, Odd Roar Stenby og Gunnar Haugo.

Foto: Atle Meås

Arbeidet i 2002:

Laget arbeidde i 2002 mellom anna med å få fjerna grensa om yting pr ku på 3000 kilo mjølk for å kunne få tilskot. Denne grensa er no fjerna. Vidare er Norsk Bufe med i ei arbeidsgruppe nedsett av Genressursutvalet som skal sjå på samordning av Norsk Landbruksmuseum sitt ku-register og Husdyrkontrollen.

Arbeidet framover:

Ei hovudmålsetting for Norsk Bufe sitt årsmøte i 2003 var å auke aktiviteten til laget. Landbruket er inne i ei vanskeleg tid og det blir færre små og mellomstore mjølkeproduksjonsbruk. Det er nettopp på desse brukene vi finn dei aller fleste dyra av dei gamle norske storferasane. Talet på insemineringar gjort med desse rasane minkar no i stadig raskare tempo. Så langt har dette særleg vore merkbart for dei to mest talrike av rasane, STN og Telemarkfe. Desse rasane er heldigvis dei som best tåler ein nedgang i talet på dyr. Verre er det når det dei, rekna i talet på dyr, mindre rasane tek til å minke att. Norsk Bufe fryktar, og ser at dette kan kome til å skje veldig raskt.

Derfor må no organisasjonen Norsk Bufe på banen og sloss før det er for sein. Det er berre gardbrukarane som driv med desse rasane som er i stand til å opretthalde levedyktige populasjoner av dei.

Lagring av genmateriale ved nedfrysing av sæd og Embryo kan kun vere eit viktig supplement til bevaring av levande populasjoner. Erfaring har vist kor sårbar nedfrysingsmetoden er, og som bevaring av kulturhistoriske grunnar er metoden verdilaus. Produksjonsmessige eigenskapar og fortrinn kan heller ikkje utnyttast eller utviklast på nokon annan måte enn ved å ha levedyktige populasjoner av rasane.

Arbeidsutval og arbeidsplan:

Årsmøtet 2003 gjorde fleire viktige vedtak som skal bidra til å auke aktiviteten i laget. For det første vart det oppretta eit arbeidsutval, bestående av leiaren i laget, nestleiaren og sekretær. Arbeidsutvalet har ansvar for aktiviteten til Norsk Bufe mellom Årsmøta. Det vart tilsett sekretær og kasserar som skal ta seg av den daglege drifta.

Det vart utarbeidd ein arbeidsplan, og Norsk Bufe sine hovudoppgåver for 2003 blir:

1. Rette opp økonomien til laget. Kvart av medlemslagene i Norsk Bufe betaler ei årleg ei avgift pr medlem til Norsk Bufe. Dette er imidlertid langt fra nok for å kunne auke aktiviteten i laget. Norsk Bufe må difor ut og søke om midlar andre stader.
2. Tilskotet til dyr av gamle storferasar må aukast. Det blir årleg bevilga store summar til teoretisk bevaringsarbeid, til forskning og til allehånde råd og utvalg både på nasjonal og internasjonal basis. Det verkar for å bli fleir og fleir teoretikarar som arbeider med temaet genbevaring og har sitt levebrød ved det. Samtidig dør kua, som er grunnlaget for alt. Norsk Bufe vil påverke avtalepartane i jordbruksforhandlingane til å auke tilskotet til gamle storferasar.
3. Få ut skriv og meir informasjon frå Norsk Bufe. Både til medlemmane, via dei einskilde raselaga sine medlemsblad, og i andre fora.

Nils Drabløs, som representerer Laget for Vestlandsk Fjordfe vart attvald som leiar, med Gunnar Haugo frå Landslaget for Telemarkfe som nestleiar. Atle Meås vart tilsett som sekretær og kasserar.

Etter Årsmøtet var det gardsbesøk hos Kjersti og Georg Sole på garden Garmostræet i Garmo. Dei har dei siste åra bygd opp ein buskap av Jarlsbergfe. STN og Vestlandsk Fjordfe finst det og på garden, forutan hest, sau gjess og minigris. Til å vere eit lag som arbeider med gamle

norske husdyrrasar, fekk vi eksotisk og spennande traktering. Vaktelegg og spekeflesk av hengebuksvin, begge delar produsert på garden! Ikkje daglegdags kost i Nord-Gudbrandsdalen skulle vi tru! Takk til Kjersti og Georg for ein triveleg kveld i den gamle tømmerstua på Garmostræet.

Årsmøtet 2003 la eit godt grunnlag for vidare arbeid i Norsk Bufe, til beste for dei gamle norske storferasane.

Anne Korsvold Saglien frå Dølafelaget studerer Jarlsbergkyrne hos Kjersti og Georg Sole.

Vedtekter for Norsk Bufe

§ 1. Laget

Norsk Bufe er eit samarbeidsforum for avslag og interesselag for dei gamle norske storferasane.

Desse er; Avslaget for Sidet Trønderfe og Nordlandsfe, Landslaget for Telemarkfe, Laget for Vestlandsk Fjordfe, Laget for Vestlandsk Raudkolle, Dølafelaget, Laget for Østlandsk Rødkolle og Jarlsbergfelaget.

§ 2. Årsmøtet

Årsmøtet er Norsk Bufes sitt høgste organ. Årsmøtet skal haldast kvart år innan utgangen av februar. Norsk Bufes sitt årsmøte består av ein utsending, fortrinnsvis leiaren, frå kvart av medlemslagene. Berre utsendingane har stemmerett på Årsmøtet. Siste års arbeidsutval møter på Årsmøtet, sjølv om medlemmane ikkje lenger måtte vere utsendingar for sine respektive lag. Andre kan inviterast til Årsmøtet utan stemmerett. Årsmøtet skal kallast inn med minst tre vekers varsel, og det kan berre gjerast vedtak i saker som er nemnde i innkallinga. Saker til årsmøtet må vere Norsk Bufes i hende seinast 01.12 i kalenderåret før Årsmøtet. Det kan ikkje gjerast vedtak som grip inn i medlemslagas sine eigne disposisjonar.

Årsmøtet skal handsame:

- a) Innkallinga
- b) Val av ordstyrar og skrivar
- c) Årsmelding
- d) Revidert rekneskap
- e) Budsjett. Med kontingent pr medlem i laga rekna ut frå medlemstalet 31.12, med betalingsfrist 01.04.
- f) Arbeidsplan
- g) Innkomne saker
- h) Val av styre
 - 1. Leiari for eitt år
 - 2. Nestleiari for eitt år
 - 3. 2 Revisorar for eitt år
- i) Eventuelt

§ 3. Andre funksjonar

Styret tilsett sekretær og kasserar

§ 4. Arbeidet mellom årsmøta

Leiar, nestleiari og sekretær fungerer som arbeidsutval mellom årsmøta. Ved viktige saker skal ekstraordinært møte haldast. Dette skal kallast inn med minst tre vekers varsel, og berre saker som er nemnde i innkallinga kan handsamast.

§ 5. Endring av vedtekten

Endring i vedtekten krev minst 2/3 fleirtal i årsmøtet.

§ 6. Nedlegging

Eventuell nedlegging av Norsk Bufes krev minst 2/3 fleirtal i årsmøtet. Midlar/ gjeld som laget måtte ha, skal da fordelast på laga etter medlemstal.

**Vedteke av Norsk Bufes sitt Årsmøte
01.02. 2003**

Norsk Bufe arbeider for alle dei gamle Norske storferasane. Her representert ved 10 år gamle 248 Stryna av Vestlandsk Fjordfe hos Karl Gustav Hedling i Orsa i Sverige.

Foto: Atle Meås

Kjøttprosjektet

"Kjøttprosjektet" har vi skrive om fleire gonger i STN-Bladet i det siste. Det skal prøve å belyse fleire sider ved kjøttkvaliteten til STN-rasen. Så langt har vi til prosjektet fått teke prøvar av 7 okseslakt og 2 kvigeslakt. Det er også på gang 9 STN-oksar til utover våren som vi har fått melding om, og som vi håpar å få med.

Vi skulle gjerne hatt tilgang til fleire slaktedyr dei kommande månadene, da innsamlinga av prøvar vil bli avslutta i juni i år.

Dersom du har STN-dyr som skal slaktast i løpet av våren, og som oppfyller krava under, er vi svært taknemlege for å få beskjed om det. Dyra meldast på til slakt på vanleg måte, så kjem det ein teknikar

frå NLH og tek dei nødvendige prøvane av skrotten på slakteriet.

Av praktiske årsaker kan vi dessverre ikkje ta dyr frå Nord-Norge.

Vi ønsker fleir:

Oksar og kviger i alderen 12 – 28 mnd.

Maks. 12,5% innblanding av andre rasar enn STN/ Fjällras

Ring oss på 63 95 69 00 eller 909 81 655 dersom du meiner å ha dyr som kan gå inn i prosjektet.

Det er viktig at dyra blir føra godt dei siste dagane før slakting, likeeins at slaktinga foregår på same dag som inntransporten. Dette for å sikre at kjøtprøvane blir av best mogleg kvalitet.

40552 Ingebrigt fotografert 4 år og 5 mnd gammal. Oksen er fødd hos Ingebrigt Moen i Vindøla. Far: 9062 Myran. Morfar: 9104 Korsar. Eigar av oksen er Nedre Bævre Samdrift i Bøverdalen.

Foto: Atle Meås

373 Gullsnor, hos: Unn og Knut Ånes i Mosjøen. Far til Gullsnor er 9150 Tor, og mor er ei av dei gamle kyrne frå Brettesnes i Lofoten. Kviga kalva 25 månader gammal og fekk twilling-kukalvar. Likevel mjølka ho 3795 – 4,1 – 3,2 på første laktasjon.
Send oss gjerne bilde av gode kyr i din besetning! Kanskje kan favorittkua di vere aktuell som oksemor?

Foto: Ingvald Olsen

Meld frå om aktuelle oksemødre!

Har du ei STN-ku som mjølkar godt, har bra eksteriør og fungerer godt i buskapen i fleire år, så ta kontakt med avlslaget. Kanskje kan kua vere aktuell oksemor? Avlslaget har eit antal seminoksar som vi gjerne skulle hatt inn søner etter til semin. Men vi treng fleir oksemødre. Avlslaget vil gje råd om kva for oksar som bør brukast til gode kyr, for å få avstammingsmessig mest mulig interessante kombinasjonar. I 50% av tilfella vil det bli ein interessant kukalv til påsett i din eigen besetning!

397 Ødipus hos Grethe og Georg Hopstad, Brandsfjord er aktuell oksemor. Far til kua er gardsoksen 9146 Amund.

Foto: Atle Meås

Livdyr

Livdyrkontakt:

Helen Davey
Tlf/ fax: 62 43 79 31

e-post:
livdyr@stn-avl.no

**Avslaget for STN
kan ikke garantere
for opplysninger gitt i
annonserne.**

Livdyrkontakten opp-
fordrer alle kjøpere av
livdyr om å:

1. Få med helseattest
og eventuell attest på
drektighet.

2. Få med stamtavler

3. Si fra til lidyr-
kontakten når du har
kjøpt dyr

**Nå er også livdyrlista å
finne på våre nettsider
www.stn-avl.no**

**Den vil bli oppdatert
inntill et par ganger i
månedene**

9 voksne kyr og 4 kviger, alle
drektige. STN/ SKB
Tommy Gilberg, 7629 Ytterøy
tlf 74 08 97 54

1 kvige, f 11.02.01, 90%+ STN.
Ins.29.05.02 dr. 1 kvige f
23.09.01, 90%+ STN.
Hans Jakob Hatlestad,
6230 Sykkylven.
Tlf 70 25 21 43/ 99 73 62 60
hans.jakob@c2i.net

2 kyr 75% STN, dr. m Hereford
Kalver 2. gang april-03 2
kviger ca 87,5% STN f. april-02
Gunnar Hjelde, Verdal
tlf 74 07 11 34

2 kukalver f 22.08. og 23.09.02
1 2.kalvsku m kukalv f jan-03.
Ole Odlo, 2630 Ringebu
tlf 61 28 00 86

1 kvige f juli 02. ca 87,5%
STN Arne Stensvold,
Snertingdal tlf 61 18 42 07

1 ku ca 75% STN har hatt 1
kalv, ins 07.08.02 m.9148. Dr.
Kåre Enger, Trysil
tlf 62 45 39 41/ 41 22 83 22

1 kvige f 19.03.01 91,5% STN
ins. Jan-03 Stein Brubæk,
6636 Angvik tlf 71 29 27 32

1 ku, fikk 1.kalv i nov-02.
Egil Knutsen, Soknedal
tlf 72 43 49 56

5 kyr og 1 kvige kalver mai –
august. 1 kukalv. Lars Nilssen,
Sjøvegan. Tlf 77 17 51 76

1 ku og 3 kviger, ikke drektige.
Peder Aresvik, 6690 Aure
tlf 71 64 88 54/ 95 80 52 05

1 ku og 2 kviger drektige, 5
åringkviger. Transport kan
ordnes. Karolin Dille,
8050 Tverlandet tlf 75 56 14 74

1 kukalv ca 90% STN
Asle Flesjø, Lismarka
tlf 62 36 07 31/ 41 55 90 27

2 kviger, f våren 02 begge ca
98% STN Lage Vigdal,
2355 Gaupen tlf 62 35 43 14

kalver av STN Kjersti Hoff,
2340 Løten tlf 62 59 16 41

Åringkvige, ca 90% STN 1
kukalv f.nov-02 ca 90% STN 2
oksekalver ca 90% STN
Elisabeth Skaten, Onarheim
tlf 53 43 30 10

Renraset STN-besetning, har av
og til livdyr til salgs. Ta
kontakt!
Elisabeth/ Amund Wormstrand,
Brandval tlf 62 82 51 30

1 ku f 98. ins jan-03, 1 ku f 00,
fikk 1.kalv nov-02
Viola Zirath 2412 Sørskogbygda
tlf 62 42 32 38

2 kyr, 1 okse og 1 oksekalv.
Harald Nilsen, 7994 Leka
tlf 95 75 62 75

1 kvige kalver april, 1 kvige
ikke dr. DEBIO-godkjente
Magnus Jonson, Vikebukt
tlf: 71 18 12 19/ 95 93 13 33

1 kvige, kalver i mai. 1
åringkvige. Mette Nordbø,
7393 Rennebu tlf 72 42 61 10

1 oksekalv f høsten 2002
Anne Jorunn Nestås Tøn,
5700 Voss tlf 90 88 42 54

Oksekalver. Kåre Andersson,
Magnor tlf 62 83 44 54

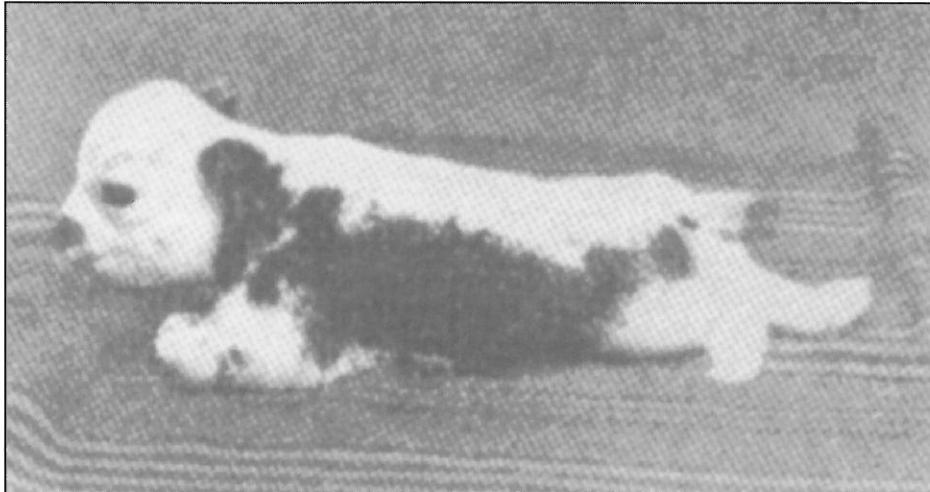
1 voksen okse, nær ren STN
Ola Nyvoll, Tuftsingdalen
tlf 62 49 89 15

1 okse 75% STN f. vår 02.
Dagmar Falkenstein,
6817 Naustdal tlf. 97 52 78 04

Unormale/ misdanna kalvar

Ein sjeldan gong får avlslaget beskjed om unormale eller misdanna kalvar. Slike kalvar vil det av og til bli fødd av alle rasar. Det som er viktig er å prøve å finne ut om det er spesielle oksar som kan gje

høgare forekomst av slike kalvar. Om det finst slike oksar, er det viktig å ta dei ut av avl, slik at ikkje eventuelle uheldige arveanlegg får spreie seg i rasen.

*Eksempel på
arveleg
misdanning*

*"Bulldogkalv" av
Telemarksfe*

*Frå: Lærebok i
husdyrbruk, av
Olav Mæland. 3.
utgave Grøndahl
& sons forlag
1943*

Det finst mange slags misdanningar, og ikkje mange er så alvorlege som "bulldogkalven" over. I Svensk Fjällras var det tidlegare eit problem med arveleg underutvikling av testiklar/ eggstokkar, kjønnskjertelhypoplasji. Dette fekk spreie seg, og vart eit stort problem for rasen. Det tok mange år før ein fekk bukt med problemet att.

Vi vil derfor gjere ei lita undersøking for å sjå om det finst indikasjonar på om nokon STN-okse gjev meir enn vanleg forekomst av misdanna kalvar. Har du fått misdanna kalvar etter STN seminokse i det siste eller tidlegare, er vi takknemlege om du fyller ut det enkle skjemaet under og sender det inn til avlslaget.

Eigar	Kalven fødd:	Kjønn:
Far:	Mor:	Morfар:
Beskrivelse av misdanning:		

Returadresse:
Avslaget for STN
Siggerudhagan 133
2080 EIDSVOLL

B

PORO BETALT
VED
INNLEVERINGA
P.P.

NORGE/NOREG

Kalender år 2003

G
a
m
l
e

v
æ
r
-
m
e
r
k
e
r

N
o
r
s
k
e

k
u
n
a
v
n

Norske kuraser

KU-KALENDER 2003

Anne Korsvold Saglien frå Kvam i Gudbrandsdalen har stått for å fått laga denne fine kalenderen for 2003. I kalenderen er det fine bilde av alle dei gamle norske storferasane. Det er også med gamle merkedagar og gamle kunamn.

Kalenderen kostar 100 kroner, og kan tingast hos:

Anne Saglien, 2642 Kvam.
Olav Sunde, Jønsberg, 2335 Stange

Telefon: 61 29 59 61
Telefon: 62 58 42 91